

Algemeen

De Jack Russell Terriër of kortweg Jack Russell komt oorspronkelijk uit Engeland en is gefokt door dominee John (Jack) Russell voor het jagen in holen op vossen en later voor het verjagen van ongedierte op de boerderij. Het moest een moedige, niet te grote hond zijn met veel doorzettingsvermogen die de vos in zijn hol kon achtervolgen en hem er uit blaffen. Uit de door hem gefokte honden zijn twee rassen ontstaan: de Parson Russell Terriër, die hoger op de poten staat en wat lichter gebouwd is, en de Jack Russell Terriër. Tegenwoordig wordt de Jack Russell veel als huishond gehouden. Het ras hoort tot rasgroep 3: 'Terriërs'. Jack Russells worden gemiddeld vijftien jaar oud.

Uiterlijk

De Jack Russell is een kleine, stevig maar atletisch gebouwde hond. Zijn vacht is wit met zwarte, 'tan' of bruine aftekeningen, waarbij het wit moet blijven overheersen. Er bestaan drie vachttypen: gladharig, ruwharig en 'broken', wat tussen glad- en ruwhaar in zit.

De poten horen recht te zijn en even lang als de afstand van schoft (schouder) tot de onderkant van de borstkas. Soms worden Jack Russells gezien met een te lang lijf, te korte of kromme poten en een overdreven brede borstkas, deze voldoen echter niet aan de rasstandaard. Het oor van de Jack Russell hangt of is een zogenaamd 'knopoor', waarbij de oorschelp wat opzij gedraaid staat en de punt van het oor omlaag hangt. De staart van de Jack Russell wordt als de hond loopt omhoog gedragen.

Het gewicht van de Jack Russell ligt rond vijf tot zes kilo, de schouderhoogte tussen 25 en 30 centimeter; voor elke vijf centimeter schofthoogte mag de hond een kilo lichaamsgewicht hebben.

De volledige rasstandaard van de Jack Russell kunt u vinden bij de rasverenigingen. Op de website van de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland staan alle bij hen aangesloten rasverenigingen genoemd.

Karakter

De Jack Russell is een actieve, slimme hond met een pittig karakter. Hoewel hij klein van stuk is, lijkt hij dit zelf niet in de gaten te hebben en kan hij overmoedig zijn tegenover veel grotere en sterkere honden en hen uitdagen. Voorkom dit, want niet elke grotere hond accepteert dit en de kans bestaat dat uw Jack Russell gebeten wordt. De Jack Russell houdt van actie en spelen en is een echte doorzetter. Hij zal bij conflicten eerder vechten en bijten dan vluchten. Jack Russells zijn waaks en blaffen vrij veel. De reuen zijn niet altijd even tolerant naar andere reuen, maar ook een combinatie van twee teven in een gezin gaat bij dit ras soms minder goed.

Zoals de meeste terriërs is de Jack Russell vrij zelfstandig en kan hij flink eigenwijs zijn. Hij heeft een behoorlijk jachtinstinct en vindt het leuk om ergens achteraan te rennen. Kleine huisdieren kunnen dan ook maar beter uit zijn buurt worden gehouden. Hij is bovendien dol op graven.

Als een Jack Russell goed aan kinderen gewend is kan hij prima met hen spelen. Wel moet dit altijd goed begeleid worden. De Jack Russell kan voor kleine kinderen druk zijn en hij heeft de neiging hen achterna te rennen en in wapperende kleren te happen. Laat honden en kinderen nooit alleen!

Jack Russells zijn al vanaf een leeftijd van een tot anderhalf jaar volwassen maar blijven tot op hoge leeftijd speels.

Verzorging

De vacht van de Jack Russell heeft weinig verzorging nodig. Af en toe borstelen is voldoende bij de gladharige honden, de 'broken' en de ruwharige vacht moeten een paar keer per jaar geplukt worden. Controleer of er geen takjes in de vacht blijven zitten en kijk of de nagels niet te lang worden. Ook het gebit moet regelmatig even bekeken worden.

Beweging en activiteiten

De Jack Russell heeft veel beweging nodig. Hij houdt van rennen en spelen. Als hij zijn energie niet kwijt kan tijdens de wandelingen, kan dat leiden tot gedragsproblemen. Om een Jack Russell moe te krijgen kunt u hem ook denkwerk geven, bijvoorbeeld door oefeningen of speurspelletjes te doen.

De Jack Russell is geschikt om hondensporten zoals behendigheid en flyball te doen. Let er dan wel op dat hij uitgegroeid moet zijn voor u hieraan kunt beginnen omdat anders zijn gewrichten kunnen beschadigen. Ook flinke wandelingen of jachttraining vindt hij leuk.

Socialisatie en opvoeding

Zoals bij alle honden is een goede socialisatie erg belangrijk. Een goede fokker is al begonnen met de socialisatie van de pups op jonge leeftijd. Vraag na wat hij of zij heeft gedaan en ga zelf verder met de socialisatie. Wen uw pup aan allerlei mensen, dieren en andere nieuwe zaken. Doe dit echter wel rustig aan, want een Jack Russell kan door veel nieuwe ervaringen achter elkaar erg druk worden. Jack Russell pups moeten soms gedwongen worden om rust te nemen, want ze reageren snel op allerlei prikkels, lijken soms onvermoeibaar en willen overal bij zijn.

Om een goed opgevoede Jack Russell te krijgen moet u vooral consequent zijn en zelf rustig blijven. Leer uw Jack de regels door goed gedrag te belonen, oefeningen leuk en afwisselend te houden en door te voorkomen dat hij ongewenst gedrag aanleert. U zult vooruit moeten denken, want Jack Russells zijn slimme doorzetters, geen schoothondjes. Laat u niet door zijn schattige puppyuiterlijk afleiden!

Een aandachtspunt bij de opvoeding is om pups al jong te leren dat ze niet constant mogen blaffen. Geef dus zeker geen aandacht als een pup blaft, maar loop juist weg en geef aandacht als hij stil is. Voorkom ook dat hij achter vogels en wild, maar ook fietsen of rennende kinderen aan gaat jagen en oefen flink met hier komen en doe aandachtstraining. Ga met uw pup naar een puppycursus, zodat u leert hoe u hem dingen kunt bijbrengen en hij leert luisteren terwijl er andere mensen en honden in de buurt zijn. Samen bezig zijn versterkt bovendien de band tussen u en uw hond.

Ziekten en erfelijke aandoeningen

Bij elk ras kunnen erfelijke aandoeningen voorkomen. Volgens recent onderzoek van Universiteit Utrecht zijn voor de Nederlandse populatie Jack Russell Terriërs de belangrijkste erfelijke aandoeningen:

- Primaire lens luxatie
- Cataract

Primaire lens luxatie is een verplaatsing (luxatie) van de ooglens door het kapot gaan van de ophangbandjes. De lens kan bij luxatie de passage of de afvoer van het kamerwater in de oogbol blokkeren, met glaucoom (verhoogde oogdruk) tot gevolg. Glaucoom kan leiden tot het verloren gaan van het oog. Lensluxatie dient daarom als een spoedgeval te worden beschouwd.

Cataract is een vertroebeling van de ooglens, die ook wel grauwe of grijze staar wordt genoemd. Cataract wordt meestal geleidelijk steeds erger en leidt uiteindelijk tot een verslechtering van het gezichtsvermogen. Stofwisselingsstoornissen, externe beschadiging van de ooglens en erfelijke factoren kunnen meespelen in het ontstaan van cataract.

Behalve deze aandoeningen zijn er volgens het onderzoek naar de Jack Russell Terriër nog andere erfelijke aandoeningen die bij het ras van belang kunnen zijn, namelijk:

- Myokymie & Neuromyotonie
- Spinocerebellaire ataxie
- Portosystemische shunt (extrahepatisch)
- Patella luxatie (PL)
- Distichiasis
- Membrana pupillaris persistens (MPP)
- Congenitale doofheid

Myokymie is een aandoening waarbij spieren onwillekeurig samentrekken op een ritmische, golvende manier, waardoor de huid rilt. Dit kan overgaan in neuromyotonie, waarbij de hond op zijn zij valt doordat de spieren samentrekken zodat de hond verstijft. Aanvallen kunnen onder andere worden uitgelokt door opwinding, inspanning of warmte. Door de constante hoge spierspanning kan de lichaamstemperatuur tijdens een aanval van neuromyotonie sterk oplopen, wat gevaarlijk kan zijn. Tijdens de aanval hijgt de hond snel en het dier blijft bij bewustzijn. Voorafgaand aan een aanval kan de hond veel over zijn snuit wrijven. De aandoening wordt in de loop van de tijd erger.

Spinocerebellaire ataxie is een aandoening waarbij de coördinatie van de hond verstoord is doordat het centraal zenuwstelsel is aangetast. Honden vertonen een afwijkende gang met grote, spastische bewegingen, kunnen omvallen en soms komen ook epileptische aanvallen en benauwdheid voor en veranderingen in gedrag. Inspanning of opwinding kan de symptomen verergeren. De aandoening begint op jonge leeftijd, tussen 2 en 9 maanden, wordt de eerste weken snel erger en blijft daarna langzaam toenemen zodat het dier uiteindelijk meestal geëuthanaseerd moet worden.

Een portosystemische shunt is een verkeerde aanleg van bloedvaten naar de lever. Via de poortader loopt bloed van het maagdarmpgebied naar de lever, waar het gezuiverd wordt van allerlei afvalstoffen. Bij deze aandoening is de poortader verkeerd ontwikkeld, waardoor een abnormale verbinding met een ander bloedvat ontstaat. Hierdoor loopt het bloed vanuit de darmen niet naar de lever, maar direct naar de onderste holle ader (vena cava) of een ander groot bloedvat, de vena azygos. Er komen te veel afvalstoffen in het bloed, wat allerlei gezondheidsklachten bij de hond kan geven omdat de hond zichzelf als het ware vergiftigt. Bovendien groeit de lever niet met de hond mee, en wordt dus op den duur veel te klein wat betreft omvang en functie. Symptomen zijn onder andere hersenverschijnselen, sloomheid, braken, diarree en weinig eetlust. Er zijn verschillende varianten van portosystemische shunts, bij de Jack Russell gaat het om een extrahepatische shunt.

Patella luxatie (PL) is een afwijkende bouw van het kniegewricht, waardoor de knieschijf niet in de groeve van het kniegewricht blijft en van zijn plaats schiet. Dit kan komen door onder andere een afwijkende bouw van de poten (bijvoorbeeld kromme poten), een afwijkende bouw van het

kniegewricht zelf (een te ondiepe groeve) of een verkeerde aanhechting van de kniepees. Als de knieschijf van zijn plaats is (tijdelijk of blijvend) kan het kniegewricht niet meer goed buigen en zal de hond kreupel gaan lopen of 'hinkelen'.

Er bestaan diverse graderingen, variërend van een knieschijf die alleen met de hand van zijn plaats te krijgen is tot een knieschijf die blijvend van zijn plaats is. Bij lichte PL kan de knieschijf weer op zijn plek komen als de hond zijn poot strekt. Men ziet dan dat de hond een aantal passen op drie poten loopt en zijn andere poot naar achteren strekt om de knieschijf weer terug te laten schieten(10). Door het uit en in zijn plaats schieten van de knieschijf kunnen schade aan het kraakbeen en artrose (gewrichtsslijtage) en daardoor pijn ontstaan. De aandoening heeft een erfelijke basis en wordt beïnvloed door omgevingsfactoren, zoals overbelasting.

Bij distichiasis groeien er één of meer haren vanuit de vrije ooglidrand, waarin zich normaal geen haarzakjes bevinden. Als de haren naar het hoornvlies van het oog gericht, hard en stug zijn zullen zij het hoornvlies irriteren. De verschijnselen bestaan uit tranende ogen en zwelling van het hoornvlies.

Membrana pupillaris persistens (MPP) is een aandoening waarbij bloedvatjes die bij de ongeboren pup voor de lens van het oog aanwezig zijn, na de geboorte niet wegtrekken. Ze blijven dan als draadjes zichtbaar en verstoren het zicht. Er zijn verschillende varianten van.

Congenitale doofheid is aangeboren doofheid aan één of beide oren. Dit kan veroorzaakt worden door afwijkingen van het oor, de zenuwen of van de hersenen en hangt regelmatig samen met een bepaalde vachtkleur of aftekening, zoals witte dieren met blauwe ogen of dieren met merle ('tigger') of piebald (wit met vlekken, 'harlekijn') kleuring.

De rasverenigingen verplichten fokkers om de ouderdieren te laten testen op patella luxatie en oogafwijkingen, bij JRV is ook een DNA test op Primaire Lens Luxatie verplicht. In de fokreglementen van de rasverenigingen kunt u de precieze fokregels nagaan en zien wanneer ouderdieren worden uitgesloten van de fok om erfelijke aandoeningen te voorkomen.

Meer uitleg over het onderzoek door Universiteit Utrecht naar erfelijke aandoeningen bij rashonden in Nederland vindt u op www.rashondengids.nl.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van een Jack Russell Terriër heeft u geen specifieke ervaring nodig, maar realiseer u dat dit niet de gemakkelijkste hond is om op te voeren. Zorg dat u zich van tevoren goed informeert, bijvoorbeeld via de rasverenigingen.

Aanschaf en kosten

Lees voor u een hond aanschaft het Praktisch document 'De aanschaf van een hond' op www.licg.nl.

Let goed op als u een Jack Russell pup wilt aanschaffen. Pups die via de rasverenigingen worden aangeboden, zijn in elk geval gefokt volgens het fokreglement van de betreffende vereniging. Deze stellen het testen op enkele erfelijke aandoeningen verplicht. Ook worden welzijnsregels gesteld aan de fokdieren, zoals een minimale en maximale leeftijd waarop de teef gedekt mag worden en een maximaal aantal nesten per teef. Op de websites van de rasverenigingen vindt u beschikbare nestjes.

Koopt u elders een pup, dan zult u zelf moeten vragen of er bij de ouders tests op erfelijke aandoeningen zijn gedaan en de uitslagen moeten bekijken. Daarmee maakt u de kans dat u een

pup koopt met een erfelijke aandoening zo klein mogelijk. Van ouderdieren met stamboom kunt u de uitslagen van oogonderzoek ook nagaan op de website van de Raad van Beheer.

Van pups met een stamboom heeft u zekerheid over de afkomst van de pup, want sinds juni 2014 moet voor alle rassen voor het afgeven van stamboompapieren een DNA-test op afkomst worden gedaan.

Koop geen 'goedkope' pups via internet of handelaars die allerlei rassen verkopen of veel nesten tegelijk hebben. Deze zijn vaak niet goed gesocialiseerd, de ouderdieren zijn lang niet altijd getest op erfelijke aandoeningen en u loopt daardoor het risico dat u op termijn alsnog veel geld kwijt bent aan medische kosten of gedragstherapie.

Gebruik de puppy-checklist van het LICG om u te helpen beoordelen of bij u een betrouwbaar adres koopt.

Wilt u een volwassen Jack Russell aanschaffen dan kunt u contact opnemen met de rasverenigingen. U kunt ook terecht bij een asiel.

Maak bij de aanschaf van een pup of oudere hond duidelijke afspraken. Het gebruik van een koopcontract is aan te raden. De rasvereniging heeft een voorbeeldcontract op haar website staan.

Pups geboren na 1 april 2013 of honden afkomstig uit het buitenland moeten verplicht gechipt en geregistreerd zijn door de fokker of importeur. Krijgt u zo'n hond aangeboden die niet gechipt en geregistreerd is, dan houdt de verkoper zich niet aan de wet en kunt u de hond beter niet kopen. Zelf bent u verplicht de registratie binnen twee weken na aanschaf op uw naam te zetten. Meer informatie vindt u in het Praktisch document over 'Chippen en registreren' of op www.chipjedier.nl.

Een Jack Russell Terriër met stamboom kost gemiddeld 900-1300 euro. Daarnaast bent u geld kwijt aan benodigdheden zoals een mand, een riem, een etensbak en speeltjes. Kosten voor voeding zijn mede afhankelijk van welk type voer u kiest, maar reken op zo'n 15 euro per maand.

De tarieven van de hondenbelasting variëren per gemeente. Denk ook aan de kosten van de puppycursus en vervolgcursussen of hondensport.

Houd rekening met terugkerende dierenartskosten zoals entingen, ontworming en behandeling tegen vlooiën. Denk daarnaast aan eventuele castratiekosten. Deze zijn mede afhankelijk van het gewicht van uw hond en zijn voor teven hoger dan voor reuen. Informeer vooraf naar dergelijke kosten bij uw dierenarts. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als uw dier onverhoopt ziek wordt. Voor (onverwachte) dierenartskosten kunt u een ziektekostenverzekering afsluiten.

Bijzonderheden

- Jack Russells horen overwegend wit te zijn. Een zwarte of black&tan Jack Russell bestaat niet!

Het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren biedt onafhankelijke en betrouwbare informatie over het houden van huisdieren.